

ІНСТИТУТ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ І ОСВІТИ ДОРΟΣЛИХ ІМЕНІ ІВАНА ЗЯЗЮНА НАПН УКРАЇНИ

Освітньо-наукова програма
підготовки здобувачів ступеня доктора філософії на третьому рівні вищої освіти у галузі 01 «Освіта / педагогіка»
за спеціальністю 011 «Освітні, педагогічні науки» «Педагогічна освіта і освіта дорослих в Україні і зарубіжжі» /
«Pedagogical and Adult Education in Ukraine and Worldwide»

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назва дисципліни Академічне письмо та переклад наукових текстів (французька мова)

Викладач Вінічук Ліна Станіславівна, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри романо-германської філології Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова

Профіль викладача <https://fif.npu.edu.ua/index.php/struktura?id=216#vinichuk-lina-stanislavivna>

Контактний телефон +380967551796

E-mail: vinitchuklina@gmail.com

Сторінка дисципліни <http://ipood.com.ua/phd-011/>

Консультації очні понеділок та четвер з 14.00 до 15.00

Онлайн-консультації за попередньою домовленістю Viber (+380967551796) в робочі дні з 9.30 до 17.30

АНОТАЦІЯ ДИСЦИПЛІНИ

У сучасних умовах глобальної і загальноєвропейської взаємодії та інтеграції, знання іноземних мов визначається одним з пріоритетних напрямів діяльності країн. Для громадян України нагальною є потреба здатності спілкування з народами інших країн Європи і світу, для підвищення академічної мобільності, для успішного конкурування українських фахівців на світовому ринку праці. Зараз переосмислюються концепції мовної освіти, у зв'язку з прийняттям «Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах)». Французька мова для майбутніх науковців є важливим засобом здійснення наукових розвідок, представлення результатів своїх досліджень у наукових публікаціях та на конференціях.

Зростання статусу іноземної мови як засобу спілкування позначається не тільки на умовах, але й на змісті навчання, спонукає до пошуку нових підходів, модернізації теоретичної бази побудови системи навчання. Важливим в цьому контексті виявляється у навчанні аспірантів написання та оформлення наукових статей, веденню наукової кореспонденції французькою мовою.

МЕТА І ЗАВДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Метою викладання дисципліни «Академічне письмо та переклад наукових текстів (французька мова)» для аспірантів освітньо-наукового рівня „Доктор філософії” є ознайомлення з теоретичними основами створення наукових праць, формування навичок реалізації академічного письма у стандартних жанрах професійно-орієнтованої взаємодії, ознайомлення з лексиною академічного мовлення (переговори, укладання угод тощо), з основами академічного мовлення в усній та писемній формах, вдосконалення вмінь та навичок письмового перекладу з французької мови на рідну і навпаки.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Академічне письмо та переклад наукових текстів (французька мова)» є формування наступних компетентностей:

загальних компетентностей:

- **аналітичні уміння.** Здатність до пошуку, відбору, аналізу й оброблення інформації, до формулювання самостійних тверджень, положень,

оцінок. Здатність до організації і проведення фундаментальних, прикладних науково-педагогічних досліджень **(ЗК 1)**;

- **комунікація**. Здатність спілкуватися результативно в усній та письмовій формах у фаховому і нефаховому середовищі. Уміння міжособистісної взаємодії у контексті організації командної роботи, представлення результатів власної діяльності через різні інформаційні ресурси **(ЗК.4)**;

- **здатність працювати етично**. Здатність до реалізації етичних норм у науково-дослідницькій і викладацькій діяльності, що сприяє розвитку загальної культури й соціалізації особистості, дотриманню етичних цінностей **(ЗК.6)**;

- **ціннісні орієнтири**. Уміння цінувати та поважати мультикультурність. Здатність діяти на засадах соціальної відповідальності і з дотриманням свідомої громадянської позиції **(ЗК.8)**;

- **вольові якості**. Здатність до самостійного дослідницького пошуку, аналітичної роботи. Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків **(ЗК 10)**;

фахових компетентностей:

- готовність до здійснення власної **аналітико-синтетичної діяльності** з метою визначення специфіки предмету дослідження, рівня його віддзеркалення в науковій літературі та розробки власних теоретичних конструктів, адекватних особливостям розв'язання обраної проблеми у сфері педагогічної освіти і освіти дорослих. Здатність до аналізу та аргументації вибору його методологічних засад; володіння уміннями здійснення аналізу філософських та ідеологічних актуалітетів освітньої політики на наднаціональному та національному рівнях; навичками застосування синергетичного, системного, аксіологічного, феноменологічного та інших методологічних підходів до аналізу педагогічних процесів на макро-, мезо- та мікрорівні їх функціонування; навичками критичної інтерпретації досліджень у галузі вітчизняної та зарубіжної теорії/історії освіти і педагогіки, синтезу нових ідей; здатність до спілкування з предмету дослідження у межах міждисциплінарного та/або міжнародного експертного середовища. **ФК 1**.

- вільна **фахова комунікація французькою мовою** на будь-якому рівні у сфері діяльності та суміжних галузях. Здатність правильно вибирати стиль академічного писемного мовлення, оперувати орфографічними, пунктуаційними, стилістичними, лексичними та граматичними нормами писемного та усного мовлення, вибудовувати логічну структуру, композиційну побудову і формат наукового проекту відповідно до сучасних вимог наукового дискурсу; ефективно застосовувати знання, уміння і навички у формулюванні цілей, завдань, наукових гіпотез, висновків наукових досліджень іноземною мовою, здатність правильно розуміти і використовувати мовленнєвий акт у розгортанні дискурсу у мові оригіналу і мові перекладу, Володіння діалогічним мовленням у ситуаціях наукового, професійного та побутового спілкування відповідно до обраного фаху. Вміти читати оригінальну наукову літературу за спеціальністю, опираючись на вивчений граматичний і лексичний матеріал, країнознавчі і професійні знання і навички мовленнєвої та контекстуальної інтуїції **(ФК.2)**;

- **здатність до використання прийомів педагогічної майстерності**, прийомів вербальної та невербальної комунікації; вміння вибудовувати педагогічну взаємодію на засадах співробітництва та партнерства; володіння технікою налаштування на педагогічну діяльність та технікою керування психічним самопочуттям; здатність до активного слухання; оволодіння прийомами та методами цілеспрямованого професійного вдосконалення **(ФК.11)**;

ФОРМАТ ДИСЦИПЛІНИ

Викладання курсу передбачає поєднання традиційних форм аудиторного навчання з елементами електронного навчання, в якому використовуються спеціальні інформаційні технології, такі як комп'ютерна графіка, аудіо та відео, інтерактивні елементи, онлайн консультування тощо.

Під час сесії формат очний (*offline / Face to face*), у міжсесійний період - дистанційний (*online*).

РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Результати навчання дисципліни «Академічне письмо та переклад наукових текстів (французька мова)» можна вважати успішними за умови досягнення **предметних результатів**:

- здатність використовувати знання про стратегії перекладу, теорії та методів перекладу наукових текстів та володіння практичними вміннями презентації наукових досліджень у вітчизняному науково-освітньому середовищі фаховою французькою мовою (**ПРН.3**);

- здатність опановувати методологічні знання та досягнення освітньої практики у сфері педагогічної освіти і освіти дорослих на основі компаративістського аналізу; здатність проектувати досвід порівняльних досліджень у контексті проблеми дослідження, у викладацькій діяльності (**ПРН 5**);

- здатність проектувати власне професійне сходження у сфері педагогічної освіти і освіти дорослих (**ПРН.19**).

Форми і методи діагностики успішності навчання: виконання індивідуального завдання (підготовка усного виступу і презентації у рамках, підготовки реферату та анотації); лексико-стилістичний аналіз наукового тексту, дискусії, переклад наукових текстів за фахом.

ОБСЯГ ДИСЦИПЛІНИ

Загальний обсяг – 30

Кількість годин: лекції – 2, семінарські – 10, самостійна робота – 18.

Вид заняття	Кількість годин
Лекції	2
семінарські заняття / практичні / лабораторні	10
самостійна робота	18

ОЗНАКИ ДИСЦИПЛІНИ

Рік викладання	Курс (рік навчання)	Семестр	Спеціальність	Кількість кредитів / годин	Кількість змістових модулів	Вид підсумкового контролю	Нормативна/вибіркова
3	3	5,6	011 Освітні, педагогічні науки	1	2	Залік	Нормативна

ПРЕРЕКВІЗИТИ

Ефективність вивчення дисципліни «Академічне письмо та переклад наукових текстів (французька мова)» значно підвищиться, якщо здобувач зацікавлений у формуванні власних мовнокомунікативних якостей, компетентностей наукового і літературного перекладу франкомовних текстів за фахом, має навички самостійної роботи щодо опрацювання наукових джерел, оформлення цитат і покликань, має досвід перекладу наукових текстів різних жанрів, опанував на рівні бакалаврату і магістратури дисципліну «Французька мова (за професійним спрямуванням)», інші дисципліни мовного спрямування залежно від фаху, здобутого у закладі вищої освіти.

ТЕХНІЧНЕ Й ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ /ОБЛАДНАННЯ

У період сесії використовується медіапроектор; бажано мати мобільний пристрій (телефон) для оперативної комунікації з адміністрацією, методистом та викладачами з приводу проведення занять та консультацій.

У міжсесійний період комп'ютерну техніку (з виходом у глобальну мережу) та оргтехніку для комунікації з адміністрацією, методистом, викладачами та підготовки (друку) роздаткового матеріалу.

ПОЛІТИКИ ДИСЦИПЛІНИ

Положення «Про аспірантуру і докторантуру» в Інституті педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України, Положення «Про забезпечення якості освіти в Інституті педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України», Положення «Про політику академічної доброчесності в Інституті педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України», Положення «Про порядок реалізації права на академічну мобільність в Інституті педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України», Положення «Про оцінювання результатів навчання у процесі реалізації освітньо-наукових програм підготовки майбутніх докторів філософії в Інституті педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України», Положення «Про визнання результатів неформальної освіти у процесі реалізації освітньо-наукових програм підготовки майбутніх докторів філософії в Інституті педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України» та ін.

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА КАРТА ДИСЦИПЛІНИ

Тиждень, дата, години	Тема, основні питання (розкривають зміст і є орієнтирами для підготовки до модульного і підсумкового контролю)	Форма діяльності (заняття) / формат	Матеріали	Література, інформаційні ресурси	Завдання, години	Вага оцінки	Термін виконання
Згідно з розкладом	Змістовий модуль 1. Основи академічного письма Тема 1.1. Вступ(особливості академічного письма) Специфіка писемного академічного мовлення	Лекція 2 год <i>Online</i>	Презентація, роздатковий матеріал	1; 4; 7; 9	Питання для обговорення 1.Процес академічного письма 2.Елементи академічного письма (анотація , ключові слова, бібліографія , тези доповіді) Завдання для самостійної роботи Скласти список ключових слів та виразів академічного письма.(4 год)	8	Жовтень
Згідно з розкладом	Тема 1.2.Моделі дискурсу Офіційна ділова кореспонденція різних напрямів наукової тематики. Стандартні лексико-граматичні моделі академічного писемного мовлення	Практичне заняття 2 год. <i>Online</i>	Роздатковий матеріал, методичні рекомендації	1; 4; 6; 9	Питання для обговорення 1.Особливості писемних текстів академічної спрямованості. 2.Моделі письмових творів (Структура ,вступ, розділи, висновки, результати). Завдання для самостійної роботи Визначити граматичні конструкції, притаманні науковому стилю мовлення (2 год)	8	Жовтень
Згідно з розкладом	Тема 1.3. Моделі викладення інформації Особливості наукового стилю мовлення. Міжнародні протокольні норми проведення переговорів та укладання угод.	Практичне заняття 4 год. <i>Online</i>	Роздатковий матеріал, методичні рекомендації	1; 4; 7; 9	Питання для обговорення: 1.Стиль наукових праць 2.Основні функції покликань та цитування при викладенні наукової інформації Завдання для самостійної роботи Презентувати результати	8	Жовтень

					власного наукового дослідження, використовуючи лексичні, граматичні та стилістичні особливості наукового стилю мовлення (4 год)		
Згідно з розкладом	Змістовий модуль II Особливості перекладу наукових текстів Тема 2.1.Стратегії перекладу наукових текстів Теорії та методи перекладу наукових текстів. Категорія адекватності при перекладі. Лексичні особливості наукових текстів та їх відтворення у перекладі	Практичне заняття 2 год. <i>Online</i>	Роздатковий матеріал, методичні рекомендації	1; 3; 4 ; 5.; 10;	Питання для обговорення: 1.Переклад основних структур наукового тексту. 2.Види перекладу (усний , писемний, літературний , інформаційний). 3 Способи. перекладу лексичних одиниць. Завдання для самостійної роботи. Переклад наукової статті з фахової проблематики. (4 год)	8	Квітень
Згідно з розкладом	Тема 2.2. Основні перекладацькі моделі Лексичні та граматичні трансформації при перекладі. Особливості перекладу реалій та наукової термінології. Контекстуальна заміна.	Практичне заняття 2 год. <i>Online</i>	Роздатковий матеріал, методичні рекомендації	1;3; 4 ; 5; 10;	Питання для обговорення: 1.Способи перекладу граматичних конструкцій. 2.Метод трансформації при перекладі наукових текстів. 3.Калькування та транскрипція Завдання для самостійної роботи. Перекласти науковий текст, використовуючи спосіб контекстуальної заміни (4 год)	8	Квітень

СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ ТА ВИМОГИ

Види контролю: поточний, підсумковий.

Методи контролю: творчо-пошукові завдання, індивідуальні завдання, редагування текстів, написання текстів наукового стилю, стилістичний аналіз, завдання для самостійної роботи.

Форма контролю: залік.

Рейтинг здобувача із засвоєння дисципліни визначається за 100-бальною шкалою, складається з рейтингу з навчальної роботи, для оцінювання якої призначається максимально 60 балів, і рейтингу з атестації (екзамен, залік) – 40 балів.

Критерії оцінювання. Еквівалент оцінки в балах для кожної окремої теми може бути різний, загальну суму балів за тему визначено в навчально-методичній карті. Розподіл балів між видами занять (лекції, практичні /семінарські заняття, самостійна робота) можливий шляхом спільного прийняття рішення викладача і майбутнього доктора філософії на першому занятті.

Рівень знань умінь та навичок з дисципліни оцінюється за чотирибальною шкалою («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»)

«незадовільно» - здобувач знає та частково розуміє базовий навчальний матеріал. Аспірант не орієнтується у термінології, не здатний здійснювати стилістичне, наукове редагування текстів. Потребує значного втручання викладача у підтримці процесу написання текстів різних жанрів.

«задовільно» - здобувач знає та розуміє базовий лекційний, законодавчий та навчальний матеріал. Орієнтується в понятійному апараті, Може оформлювати й оприлюднювати результати аудиторної і самостійної навчальної діяльності, але переважно з підтримкою викладача.

«добре» - здобувач знає, розуміє, використовує базовий лекційний, законодавчий та навчальний матеріал, здатний аналізувати тексти різних наукових жанрів, використовує практичні уміння редагування, написання власних наукових текстів. Має незначні труднощі у створенні власних наукових текстів, презентації дослідницьких результатів на основі використання потенціалу наукової фахової мови.

«відмінно» - здобувач знає, розуміє, використовує не лише базовий, лекційний, законодавчий та навчальний матеріал; залучає для аналізу зарубіжні джерела, користується додатковими ресурсами для розвитку власної мовнокомунікативної компетентності. Написані або відредаговані ним тексти характеризуються високим рівнем стилістичного оформлення, унікальним ідеостилем з використанням потенціалу французької фахової наукової мови

Згідно з Положенням «Про оцінювання результатів навчання у процесі реалізації освітньо-наукових програм підготовки майбутніх докторів філософії в Інституті педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України» контрольні заходи включають поточний та підсумковий контроль.

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних, семінарських занять і має на меті перевірку рівня мовнокомунікативної компетентності. Форма проведення поточного контролю під час навчальних занять з дисципліни «Академічне письмо та переклад наукових текстів(французька мова)» – усне опитування, виконання творчо-пошукових, практичних завдань, завдань для самостійної роботи, презентація виконання індивідуального завдання тощо.

Підсумковий контроль проводиться з метою оцінки результатів навчання на певному освітньому рівні, або на окремих його завершальних етапах.

Підсумковий контроль включає залік відповідно переліку питань розроблених викладачем.

Результати поточного та підсумкового контролю визначаються оцінками «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно».

При визначенні рейтингу здобувача враховуються бали, які він отримує під час семінарських, практичних занять та за самостійну роботу. Бали за поточну освітню діяльність визначаються як сума всіх отриманих під час навчальних занять балів, розділена на кількість отриманих оцінок та помножена на коефіцієнт 12, що становить не більше 60 сумарної оцінки за результатами вивчення дисципліни. Бали за підсумками проведення заліку або іспиту визначаються як сума всіх отриманих під час навчальних занять балів, розділена на кількість отриманих оцінок та помножена на коефіцієнт 8, що становить не більше 40 балів сумарної оцінки за результатами вивчення дисципліни.

Схема нарахування балів

Поточний контроль, самостійна робота, індивідуальні завдання					Залікова робота	Сума
Модуль I			Модуль II			
T1.1.	T1.2	T1.3.	T2.1.	T2.2.		
8	8	8	8	8	20	40
					40	100

T1, T2 – теми модулів.

Примітка. Отримання 20 балів за індивідуальне завдання є необхідною умовою допуску здобувача до підсумкового контролю.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Авдеева Н. В. Практические особенности структурирования и оформления научных текстов / Н. В. Авдеева, И. В. Сусь // Научная периодика: проблемы и решения. – 2016. – Т. 6, № 2. – С. 81-87. – doi: 10.18334/nppir.6.2.35277
2. Драненко Г.Ф. Français. Niveau avancé. DALF: Навчальний посібник для вищих навчальних закладів / Г.Ф. Драненко. – К. : Ірпінь ВТФ «Перун», 2001.– 232 с.
3. Крючков Г.Г. Поглублений курс французької мови : підручник/ Г.Г. Крючков, В.С Хлопук, Л.П. Корж [та ін.]. – К. : Вища школа, 2002.
4. Основи академічного письма: методичні рекомендації та програма курсу / укл. : Н. Шліхта, І. Шліхта ; Проект сприяння академічній доброчесності в Україні. – Київ, 2016. – 61 с.
5. Alter Ego, niveau B2\ Catherine Dollez, Sylvie Pons\, Edition Hachette, Paris, 2007
6. Alter Ego, niveau C1 (Michel Guilloux, Cecile Herry, Silvie Pons), Edition Hachette, Paris 2009
7. Bailey S. Academic Writing: A Handbook for International Students : [посібник з академічного письма англійською для іноземних студентів] / Stephen Bailey. – 3rd ed. – London ; New-York : Routledge, 2011. – 314 p.
8. Edito avancé, niveau B2 (Céline Braud), Edition Didier, Paris 2015
9. DALF, niveau C1 (Richard Lescure, Samuelle Chenard et d'autres), Edition CLE international, Paris, 2005
10. Tchrednytchenko O., Koval Y. Théorie et pratique de la traduction ..Kyiv .1995

Додаткова

1. Гальперин И.Р. Текст как объект лингвистического анализа.-- М.: Наука, 1981.
2. Морен М.К., Тетеревникова Н.Н. Стилистика современного французского языка. М. 1970. – 261с.
3. Українсько-французький словник навчально-педагогічних понять і термінів: методичний посібник / [укл. Л.Вовк, В.Гончаров, О.Падалка]. – Київ: НПУ Драгоманова, 2007. – 237 с.
4. Комиссаров В.Н. Теория перевода . – М., 1990

Інформаційні ресурси

1. <file:///C:/Users/%D0%B3%D1%83%D0%BC-5-7/Downloads/Manuel%20P%C3%A9dagogique%20pour%20la%20Formation%20des%20Formaterus.pdf>
2. <https://www.unhcr.org/fr/4b309d681d.pdf>
3. <http://www.barbier-rd.nom.fr/A.P.DUFA96.PDF>
4. <https://hal.archives-ouvertes.fr/hal-00133764/document>
5. http://www.legrainasbl.org/index.php?option=com_content&view=article&id=377:methodes-de-formation-dadulte-et-emancipation&catid=54:analyses

Затверджено рішенням вченої ради Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України (протокол №9 від 30.09.2020 р.).